

POSUDEK KONZULTANTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno diplomanta:	Josef Salač
Téma práce:	Dědická smlouva a darování pro případ smrti
Rozsah práce:	166 stran, dle čestného prohlášení autora je rozsah práce 389 538 znaků tj. 216, 41 normostran
Datum odevzdání práce: 15. 07. 2020	

- 1. Aktuálnost (novost) tématu:** Dědická smlouva a darování pro případ smrti jsou staronové instituty, které občanský zákoník opět zavedl do současného právního řádu. Inspirace zahraničními úpravami přinesla do dědického práva zásadní změny. Darování pro případ smrti je upraveno v části čtvrté OZ. Dědická smlouva jako pořízení pro případ smrti a nejsilnější právní titul přináší celou řadu praktických a teoretických otázek. Snaha zákonodárce posílit právní jistotu putativního dědice je kompenzována eliminací zásady testovací autonomie. Je otázkou, nakolik je nárůst oné jistoty odpovídající omezení základnímu principu testamentární sukcese. Jestliže dědická smlouva je původu pandektního a římské právo ji odmítalo a stavělo s k ní negativně (pactum corvinium – krkavčí smlouva), středověk a zejména novověké kodifikace ji v různých modifikacích, někdy ve spojení se smlouvou o zřeknutí se dědického práva (švýcarská úprava) ochotně akceptovaly. Naopak donatio mortis causa je historickým intruzivem z dob válečných tažení Římanů. Jestliže problematika dědické smlouvy vyplývá především z formulačních a systematických aspektů úpravy, v případě darování pro případ smrti se jedná o obligační institut, jehož realizace je závislá na skutečnosti smrti dárce a v rámci dědického práva asimiluje s odkazem. Problematika darování pro případ smrti má v současném pojetí potenciál narušit koncepci dědického práva. Autor zvolil komplexní průzkum s přesahy do práva veřejného. Volbu náročného tématu a způsobu jeho zpracování lze hodnotit kladně.
- 2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody:** Zvolené téma je nepochybně velmi náročné a to jak po stránce vstupních informací, tak po stránce teoretické. To je navíc zvýrazněno komplexním a komparativním pojetím práce. Autor prokázal značně rozsáhlou orientaci v právní úpravě dědické smlouvy a darování pro případ smrti napříč historickým vývojem (tj. od římského práva až po současnost). Využití značné množiny recentních zdrojů předurčuje význam závěrů uvedených v práci. Po stránce teoretické bylo vedle základních metod využito též metody analytické a syntetické. Patříčného vyjádření doznala také komparace, která pro tentokrát vykročila i za hranice Evropy (USA, Afrika). Práce se věnuje i mezinárodnímu právu soukromému.
- 3. Formální a systematické členění práce:** Rozsah textu práce byl zkušebním kamenem formálního a systematického zvládnutí. Text práce je vedle úvodu a závěru rozčleněn do deseti kapitol. Ty se dále člení na jednotlivé podkapitoly a kratší části. Obsahová náplň kapitol plně odpovídá jejich názvu. Systematika práce je zvládnuta výborně. Autor započal výklad s obecnými východisky dědického práva a obecnými výklady o rozebíraných institutech. Následuje důsledná analýza nosných prvků obou institutů s následnou komparací s právní úpravou v USA, Anglie a Afriky s uzavírajícím resume. Nesporným kladem je mezinárodní rozměr práce v 8. kapitole. Text práce uzavírá analýza dědické smlouvy a darování pro případ smrti (kapitola 10.).
- 4. Vyjádření k práci:** Předložená práce je mimořádně zdařilým a rozsáhlým zpracováním zvolené problematiky. Autor dokonale analyzuje veškeré aspekty dědické smlouvy a darování pro případ smrti. Činí tak komplexně tj. v konotacích s veřejným právním

(zdravotnické právo death bed gift – srovnání se zahraničím). Stejně intenzivně se autor věnuje darování pro případ smrti. Značně rozsáhlá práce vyniká zdatnou analýzou problémů teorie a praxe. Nejedná se však o sumaci současných poznatků, ale o přínosnou práci, kdy je vyslovována celá řada autorem řádně argumentovaných názorů. Systematicky výborné zvládnutí práce poukazuje na autorův nadhled v problematice. O tomto závěru svědčí skutečnost, že ze systematiky práce autora neodvedou ani analýzy související problematiky, či subtilnějších detailů. Velice zajímavý a přínosný je zkoumání dědické smlouvy z hlediska možné postupitelnosti či odvážnosti (kapitola čtvrtá str. 54 a násl.)

Zajímavou poznámkou je, že toto darování nebylo v předchozí právní úpravě výslovně zakázáno str. 81 Autor se pečlivě zabývá jednotlivými předměty darování pro případ smrti včetně podílu na obchodní korporaci. O hloubce analýzy této problematiky svědčí třináct podkapitol věnovaných darování pro případ smrti. Výklad završuje daňovými aspekty tohoto „příjmu.“

Při analýze právní úpravy dědické smlouvy autor použil zajímavých a srozumitelných příkladů (úplatnost dědické smlouvy, následná nejistota smluvního dědice str. 39).

Na mnoha místech práce zaznívá odůvodněná kritika obou institutů. Diplomant často demonstruje nepředvídatelnost dopadů těchto pořízení, kriticky se staví zejména k formulačním nepřesnostem. Na těchto základech zaznívají i patřičné náměty de lege ferenda. Jedná se především o závěr práce (i když malé využití obou institutů je patrné již za tabulky na str. 154 a násl.), kde autor kritizuje některé prvky dědické smlouvy i darování pro případ smrti. K dědické smlouvě zaznívá výhrada ohledně věku zůstavitele. Také jednostranná nezrušitelnost a závaznost není ani širší veřejností vnímána jako jistota. Jako problematické je shledáváno i případné dědění právnické osoby. Oprávněné obavy ohledně zneužitelnosti institutu darování pro případ smrti vyslovil diplomant na str. 163. Jedná se zásadně o nebezpečí obejití zásadních mantinelů dědického práva a v neposlední řadě i střet s dědickou smlouvou. Shodně jako v předchozím případě je proveden precizní návrh de lege ferenda.

Předložená práce je ve všech zkoumaných ohledech mimořádná a daleko přesahuje požadavky kladené na diplomovou práci.

5. Kritéria hodnocení práce:

Splnění cíle práce	Cíl práce vymezený na straně 1 odst. 1 nahoře byl splněn.
Samostatnost při zpracování tématu	Autor prokázala schopnost pracovat samostatným a tvůrčím způsobem. Generátor shody vykázal podobnost nižší než pět procent v počtu 700 dokumentů. Program Turnitin pracující na odlišném principu detekoval podobnost se 152 dokumenty. Srovnání shody č. 3 až 152 vykazuje podobnost menší než 1 procento. Jedná se však o často v literatuře používané výrazy, tj. bylo použito obecné, učebnicové a komentářové přehledové formule a ustálených právních spojení. Práce je výsledkem originální autorské činnosti.
Logická stavba práce	Práce má vysoce zdařilou a přehlednou logickou strukturu.
Práce s literaturou (využití cizojazyčné literatury) včetně citací	Při zpracování práce byl využit vysoký počet domácích i zahraničních zdrojů celkem 60 zdrojů tuzemských i zahraničních). Autor výrazně pracoval s romanistickou literaturou ale i s cizojazyčnou literaturou italské či anglické provenience. Tyto byly

	průběžně citovány. Poznámkový aparát čítá 686 poznámek pod čarou. Práce s tuzemskou a zahraniční judikaturou (common law) a literaturou vysoce přesahuje běžné standardy diplomové práce.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Hloubka provedené analýzy je mimořádná a napříč rozsáhlé práce konstantní.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	V práci bylo využito grafu – sloupcový graf pořízení dědických smluv od účinnosti OZ na str. 69. Srovnávací graf ukazují stabilně nízkou či mírně undulující křivku zájmu zůstavitelů o sepsání dědické smlouvy a vzrůstající zájem o pořízení závětí. Mimořádně zdařilá a propracovaná je tabulka srovnávající dědickou smlouvu a darování pro případ smrti. Srovnání je systematicky provedeno tak, že odpovídá veškerým zkoumaným aspektům napříč textu práce (tj. historie, předchozí právní úpravy, náležitosti, pohled mezinárodního soukromého práva).
Jazyková a stylistická úroveň	Práce má vysokou stylistickou i jazykovou úroveň.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě:

K práci nejsou připomínky formálního ani obsahového rázu.

V rámci ústní obhajoby se autor zaměří na následující otázku: Na str. 163 autor uvádí jako jednu z dílčích úvah zvýšení věkové hranice pro uzavření dědické smlouvy. Jakou hranici si autor představuje? Spočívalo by legislativní řešení jen v doplnění věty ohledně věku bez dalšího? Bylo by podle autora řešením doplnit do zákona institut vzájemných závětí? V případě darování pro případ smrti Josef Salač navrhuje omezení na jednotlivou věc. Není i zde riziko, pokud tato věc (dům dárce – jeho jediné obydlí) bude předmětem daru – mělo by se pracovat i na této variantě?

Doporučení/nedoporučení k obhajobě	práce	Předložená práce splňuje formální i obsahové požadavky kladené na tento druh prací a proto ji doporučuji k ústní obhajobě.
Navržený klasifikační stupeň		Výborně

V Praze 17. 7. 2020

JUDr. et MUDr. Alexandr Thöndel, Ph. D.

Konzultant diplomové práce